

Kohaliku alkoholipoliitika õiguslikud aspektid

Ave Henberg
Õiguskantsleri Kantselei
18.02.2015

Kes peaks otsustama alkoholipoliitika üle?

- Kohaliku elu või riigielu küsimus?
  - KOVide algatused, mh:
    - Tallinn (2007; 2014; 2014-2015)
    - Kuressaare (2004)
- Riigikohtu seisukoht
  - “Tervishoiu-, sh alkoholipoliitika kujundamine kuulub olemuselt riiklike ülesannete hulka.”

Põhiseaduslik taust

- § 3 – igal põhiõiguse piirangul peab olema seaduslik alus
- Alkoholipoliitika seos põhiõigustega
  - § 28 lg 1 – igaühe õigus tervise kaitsele
  - § 31 – ettevõtlusvabadus
  - § 11 – põhiõiguste piirangud peavad olema eesmärgipärased ja proportsionaalsed (eesmärki täitvad ja mõõdukad)

Põhiseaduslik taust

- Ükskõik kui õige ja mõistlik on eesmärk (nt rahva tervise või alaealiste kaitse), peab igal kohaliku omavalitsuse kehtestataval põhiõiguse piirangul olema seaduslik alus ning regulatsioon peab selle alusega kooskõlas olema
- Seaduslik alus = Riigikogu seadus

Alkoholipoliitika seaduslikud alused

- Alkoholiseadus
- Korrakaitseseadus
- Reklaamiseadus

Alkoholipoliitika roheline raamat – see on seaduse tõlgendusabi

Alkoholiseadus

- § 40 ja 41 – riiklikul tasandil seatud piirangud ja keelud alkoholi jaemüügile:
  - loetelu kohtadest, kus võib müüa – nt kaupluses, rongi restoranivagunis, *avalikul üritusel*
  - kellajapiirang alkoholi kaasamüügile
  - loetelu kohtadest, kus ei või müüa – sh hoolekandeaustus, noortelaager; üldjuhul ka koolid (v.a kooliväline täiskasvanute üritus)

Alkoholiseadus

- **§ 42. Kohaliku omavalitsuse pädevus alkohoolse joogi jaemüügi reguleerimisel**
- (1) Kohaliku omavalitsuse volikogu võib oma haldusterritooriumil:
  - 1) kehtestada alkohoolse joogi jaemüügil lisaks käesoleva seaduse §-des 40 ja 41 nimetatule **sortimenti, müügikohti ja müügivormi** puudutavad kitsendused.

Alkoholiseadus

- **§ 36. Alkoholse joogi jaemüügi õiguse peatamine**
- (1) Avaliku korra tagamise huvides võib alkoholse joogi jaemüügi õiguse peatada kuni peatamise tinginud asjaolu äralangemiseni:
  - 1) Vabariigi Valitsus – riigis tervikuna
  - 2) maavanem – maakonnas tervikuna
  - 3) valla- või linnavalitsus – oma haldusterritooriumil tervikuna või teatud müügikohtades või ühes müügikohas

Korraldusseadus

- § 55 lg 2 - Avalikus kohas on alkoholi tarbimine keelatud, v.a erandjuhud, sh:
  - avalikul üritusel või selle piiritletud alal, kus kohalik omavalitsus on lubanud alkoholi jaemüüki kohapeal tarbimiseks;
- Vt ka § 59 - Kohaliku omavalitsuse üksuse haldusterritooriumil avaliku ürituse korraldamise ja pidamise nõuded kehtestab kohaliku omavalitsuse volikogu määrusega.
- Vt ka kaubandustegevuse seaduse § 20 lg 5 sätestatud KOV õigus reguleerida kauba müüki avalikul üritusel

Korraldus

- § 55 lg 2 - Avalikus kohas on alkoholi tarbimine keelatud, v.a erandjuhud, sh:
  - kohaliku omavalitsuse määratud avalikud kohad. Kohaliku omavalitsuse üldkorraldusega määratud kohad, kus on alkoholi tarbimine lubatud, peavad olema selgelt ja arusaadavalt tähistatud.
  - ka nõ lubatud kohtades ei või alkoholi tarbimine olla teisi isikuid häiriv.

Reklaamiseadus

- § 28 – riiklikud piirangud alkoholi reklaamimisele
  - Sh kohad, kus reklaam on keelatud;
  - Keelatud on alkoholi reklaamimine välireklaamina, välja arvatud vähese etanoolisisaldusega alkohoolse joogi välireklaam;
  - Nõuded reklaami ülesehitusele ja vormile.

Reklaamiseadus

- Kohaliku omavalitsuse õigus:
- § 28 lg (1) Alkoholi reklaam on keelatud:
  - 1) koolieelse lasteasutuse, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noorte püsilaagri ja noorte projektlaagri kasutuses olevas ehitises, ehitisel, territooriumil ning nende vahetus läheduses, välja arvatud õppe- ja kasvatustöövälisel ajal, millal seal toimub üritus täisealistele;
- § 13 lg 2 - Valla- või linnavolikogu määrusega võib määratleda piirkonna, mida loetakse käesoleva seaduse § 28 lõike 1 punktis 1 nimetatud ehitise ja territooriumi vahetus läheduses olevaks.

Tänan!